Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!

Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 160. Brașovŭ, Vinerĭ 22 Iulie (3 Augustŭ) 1888.

Brașovŭ, 21 Iulie st. v. 1888.

N'arŭ fi nicĭ o mirare, că pe căldurile aceste marĭ s'au aprinsŭ și creerii șoviniștilorŭ ungurĭ și i-au făcutŭ éră-șĭ sĕ ia câmpii.

Suntŭ și așa destulŭ de infierbêntațĭ bieții șoviniștĭ de planurile și utopiile nebune, după carĭ alérgă în ruptulŭ capului mai amarŭ decâtŭ îndrăsnețiĭ călărețĭ cu pantalonii largĭ de pe pustele Ungariei.

Dér' pe lângă buruienele otrăviciόse, ce se plodescŭ în ḑilele acestea ale caniculei în creerii scrîntițĭ ai șoviniștilorŭ, mai este și metodă în svêrcolirile acestora, este o agitațiune sistematică a lorŭ, cu care avemŭ de a face.

Totulŭ sĕ 'nvêrtesce, precum bine este cunoscutŭ, inprejurulŭ ideei de maghiarisare și cestiunile cu carĭ se frământă șoviniștii se referă numai la aflarea modului celui mai potrivitŭ spre a face posibilă și a grăbì acéstă maghiarisare.

Inainte cu vr'o cincĭ-spreḑece anĭ șoviniștii ungurĭ îșĭ făceau calcululŭ, în câtă vreme vorŭ puté sĕ cufunde naționalitățile nemaghiare în cazanulŭ de maghiarisare. „Douĕḑecĭ de anĭ de pace“, ḑiceau ei „ne trebuescŭ și contopirea naționalitățilorŭ cu rassa maghiară va fi asigurată.“

Étă că mai lipsescŭ încă numai câțĭ-va anĭ ca sĕ se împlinéscă acestŭ timpŭ; în cursulŭ lui monarchia nóstră s'a bucuratŭ de cea mai adêncă pace; guvernulŭ ungurescŭ a putută sĕ ia în linisce mĕsurile ca sĕ-șĭ mai pótă cârpì din când în când popularitatea sdruncinată la massele maghiare, cele ațîțate de strigătele nebune ale pressei șoviniste, strigăte ce pretindeau și pretindŭ mereu ca sĕ se restrîngă și puținele legĭ, carĭ mai favorisau încâtva desvoltarea individuală a naționalitățilorŭ nemaghiare.

Ce sĕ vedĭ însĕ?

După atâta timpŭ și după atâta muncă pentru pretinsa „întărire a statului“ numită în limbagiulŭ comunŭ șovinisticŭ maghiarisare, unulŭ din ḑiarele cele mai de frunte ungurescĭ, care a nutrit mereu acestŭ curentŭ nenorocitŭ, se vede constrînsŭ a mărturisì, că în locŭ sĕ se slăbéscă resistența naționalitățilorŭ nemaghiare, ea din contră a devenitŭ mai puternică și că acțiunea guvernului n'a adusŭ până acum mai nicĭ unŭ folosŭ maghiarisărei, care numai ici și colo a prinsŭ puțină cójă.

Și care sĕ fiă causa acestei aparițiunĭ?

„Pesti Naplo“, ḑiarulŭ de care vorbimŭ — o găsesce în atitudinea bărbațilorŭ de statŭ ungurĭ. Aceștia, ḑice elŭ, n'au înțelesŭ pe deplinŭ „spiritulŭ timpuluĭ“ și nicĭ consecvențele, ce trebuia sĕ le tragă din istoriă, de aceea totŭ ce a făcutŭ până acuma guvernulŭ ungurescŭ a fostŭ numai o sprijinire fără planŭ și făcută în ascunsŭ a tendințelorŭ de maghiarisare. Ceea ce trebue sĕ facă însĕ guvernulŭ este: a părăsi cu totulŭ politica de precauțiune Sechenyiană, care cerea sĕ li se lase deocamdată naționalitățilorŭ limba neatinsă și sĕ li se inspire cu încetulŭ numai „spiritulŭ maghiarŭ.“

Spiritulŭ timpului pretinde aḑĭ, după „Pesti Naplo“, ca bărbații de statŭ ungurĭ, *sĕ stăruiască pe față pentru perfecta maghiarisare* a Slavilorŭ, Românilorŭ și Germanilorŭ din Ungaria și Ardélŭ căcĭ numai astfeliu póte fi resolvată cestiunea naționalitățilorŭ.

Cea mai bună ocasiune li se pare Junkerilor dela „PestiNaplo“, că a sositŭ tocmai acuma spre a indrepta „greșele comise în trecutŭ“ prin punerea în ființă a articulelorŭ de lege XXX și XLIV din 1868. Suntŭ éră-șĭ prospecte pentru susținerea păcii și fără indoială, că împĕratulŭ Germaniei nu s'ar fi hotărîtŭ sĕ visiteze pe Țarulŭ și sĕ delăture astfeliu conflictele décă nu s'ar fi gânditŭ și la aliații sĕi dela „Pesti Naplo,“ carĭ avéu încă mare lipsă de pace, ca sĕ pótă duce la sfêrșitŭ, după programulŭ lorŭ smintitŭ, „perfecta maghiarisare“.

Și tóte acestea năsdrăvănii ale aprinsei fantasii șovinistice voiesc voinicoșii dela „Pesti Naplo“ sĕ le arunce în spinarea „spiritului timpului.“

Audițĭ acolo! Spiritulŭ timpului sĕ fiă acela, care pretinde ca Românii, Slovacii, Sêrbii și Sașii sĕ fiă despoiațĭ de limba și naționalitatea lorŭ, de datinele și obiceiurile lorŭ; spiritulŭ timpului sĕ fiă acela, care cere uciderea morală și intelectuală a acestorŭ popóre; spiritulŭ timpului sĕ fiă acela, care reclamă ca milióne de Nemaghiarĭ sĕ fiă jertfițĭ pentru utopiile unorŭ nebunĭ.

Și când susținŭ asemenĭ monstruosităţĭ nu le rușine celorŭ dela „Pesti Naplo“ a se gera ca liberalĭ, ca ómenĭ patrioțĭ și a-șĭ da chiar aerulŭ de bărbațĭ de statŭ.

Ei, carĭ altădată se laudă, că-șĭ iau pe Englesĭ ca modelŭ de imitatŭ, n'ar fi trebuitŭ sĕ trécă cu vederea ceea ce a scrisŭ marele bărbatŭ de statŭ englesŭ Fox despre libertate, asemĕnându-o cu cursulŭ repede alŭ unui rîu, care nu póte fi opritŭ printr'o stavilă miserabilă și pe care o încercare neputinciósă de alŭ oprì pe unŭ timpŭ órecare, l'ar întărì numai, căcĭ șĭ-ar face drumŭ prin nouĕ canalurĭ, devastândŭ și ruinândŭ totŭ ce i-ar sta în cale.

„Politică de naționalitate“.

Sub titlulŭ acesta publică „Pesti Naplo“ în nr. 209 dela 29 Iulie a. c. unŭ ciudatŭ articulŭ privitorŭ la naționalitățĭ, despre care amŭ făcutŭ amintire în numĕrulŭ trecutŭ. Étă cuprinsulŭ lui din cuvêntŭ în cuvêntŭ:

Evenimentele ce făceau sĕ tremure lumea s'au domolitŭ, rĕsboiulŭ s'a amânatŭ din nou, érășĭ e liniște. Avemŭ timpŭ în fine sĕ ne ocupămŭ și de acele cestiunĭ, de carĭ, în urma continuelorŭ prevestirĭ de rĕsboiu, era p'aci sĕ ne uitămŭ, deși resolvarea lorŭ constitue cea mai ponderósă problemă a acestei generațiunĭ. Astfeliu de cestiunĭ suntŭ: *cestiunea financiară* și *cestiunea naționalitățilorŭ*. In interesulŭ celei dintâi s'au întĕmplatŭ multe lucrurĭ în anii din urmă, însĕ în interesulŭ celei de a doua fórte puținŭ, așa ḑicêndŭ nu s'a făcutŭ nimicŭ pentru ca mai curêndŭ sĕ se dobêndéscă o resolvare definitivă.

In părțile locuite de naționalitățĭ, mișcarea socială în sînulŭ inteliginții ungurescĭ, nefiindŭ protegiată din partea statului, pe lângă tóte jertfele cele marĭ, ea nu póte reporta decâtŭ nisce succese fórte neînsemnate și aceste succese — chiar décă massa națiunei ungurescĭ s'ar alătura la aceștĭ anteluptătorĭ ai ideei de statŭ maghiarŭ — nu vorŭ deveni cu multŭ mai însemnate până atuncĭ, până când însa-șĭ puterea de statŭ nu va pășì în fruntea acestei mișcărĭ *cu totulŭ pe față* și cu tóte puterile dreptului și ale dreptății, căcĭ pe lângă actualele legĭ privitóre la naționalitățĭ și la instrucțiunea publică, ce suntŭ la noi în vigóre, tótă activitatea societății ungurescĭ nasce în tabĕra contrară o reacțiune cu atâtŭ mai intensivă, cu câtŭ se validitéză mai multŭ adevĕratele nóstre succese, carĭ altmintrelea suntŭ fórte problematice.

Măcarŭ de ne-amŭ desmeteci odată pe deplinŭ în privința articulilorŭ de lege XXX și XLIV din 1868, dér până în ḑiua de astăḑĭ nu ne-am desmetecitŭ. Ba încă — în locŭ de a ne sili sĕ ascundem *greșala, ce amŭ comis'o înainte de asta cu 20 de anĭ, lăsându-ne sĕ fimŭ sedușĭ de doctrinarii cei cu gura mare* — noi, când e vorba de a sta față cu țĕrile din streinătate, *mereu ne provocămŭ*

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Paul Hervien

(4)

TAINA GHEȚARULUI DE JOSŬ,

Novelă

Traducere de **I. S. Spartali.**

II.

(Fine.)

...Ghețarulŭ înainta mereu.

Pe loculŭ unde venise piramidele d'întêiu și carĭ se topiseră, se coborau alte piramide, carĭ se topeau și ele după ce ocupau o bucată de terenŭ. Năvălitorului îĭ trebuiră încă ḑece primăverĭ până când în sfîrșitŭ isbi în dărîmătura lui Ulric.

Nouĕ ḑecĭ de anĭ, din carĭ șése-ḑecĭ de anĭ de miseriă cumplită, martirisaseră corpulŭ acestui omŭ, îndoindu-i umerii, furându-i perii cei albĭ, pilindu-i carnea, scămoșindu-i ochii...

Auḑì cu bucuriă cum mórtea îi bătea la ușă. Ișĭ închipuì că terminulŭ suferințelorŭ lui se împlinise și că zidurile surpate pe dênsul o sĕ-i slujéscă de mormêntŭ.

Insĕ treceau sĕptĕmânile și starea locurilorŭ se modifică ciudatŭ.

Ghețarulŭ se oprise încă odată și temelia lui se topea cu iuțélă din pricina căldurii de cuptorŭ a lui Iulie.

. . . .

Intr'o diminéță Ulric se năpusti ca unŭ nebunŭ spre satŭ împiedecându-se aprópe la fiăcare pasŭ.

Străbătŭ stradele Grindelwaldului strigândŭ câtŭ putea:

— Domnulŭ Schuch s'a întorsŭ!.... D. Schuch s'a întorsŭ!...

O ceată de excursioniștĭ, care sta dinaintea otelului la „Marele Călugărŭ“ ținutŭ de nepoții Moeren, gata sĕ plece călărĭ pe catârĭ, rîse de dênsu.

Și avea orĭ cine dreptŭ sĕ rîḑă de elŭ, cu barba sburlită, cu pĕrulŭ lungŭ pe spate ciufulitŭ, cu ochii plinĭ de lacrimĭ și cu rîsulŭ pe buze.

Elŭ însĕ nu se turbură și ḑise pe tóte tonurile:

— A venitŭ domnulŭ Schuch!... A venitŭ d-nulŭ Schuch!

Ómenii începeau sĕ se strîngă și se întrebau cine este acestŭ domnŭ Schuh, care făcuse pe unchiașŭ sĕ'șĭ piarḑă sărita.

Bĕtrânulŭ însĕ se duse dreptŭ la o casă veche, frumósă încă, și începu sĕ strige și mai tare.

— D-nule sindicŭ!.. d-le sindicŭ!

Degeaba se sileau ómenii sĕ-lŭ facă sĕ tacă și sĕ pricépă, că actualulŭ sindic ședea într'altă parte.

Elŭ le rĕspundea fórte seriosŭ:

— Lăsați-mĕ în pace!.. îlŭ chemŭ p'acesta fiindcă este sindiculŭ meu!

Peste câteva minute se deschise o ferésträ și se ivi unŭ obrazŭ măestosŭ.

— Bună ḑiua, domnule sindicŭ.... Eŭ sunt Ulric Tagmer..... Trebue sĕ viĭ numai decâtŭ sĕ primescĭ pe domnulŭ Schuch.....

O grațiă melancolică înflorì ér în privirea lui și ḑise oftândŭ:

— Imĭ aducŭ aminte de numele acestea și de întêmplare.... însĕ nu pricepŭ ce vréi sĕ spui.

— Ascultă, domnule sindicŭ.... Pólele Ghețarului de Josŭ se topescŭ de căldură și domnulŭ Schuch.... îțĭ aducĭ aminte?.... Domnulŭ Schuch!.... care a pieritŭ odată cu mine...... Ulric Tagmer?...

— Da, sciu.

— Ei bine! D. Schuch a fostŭ adusŭ până la ușa mea, în gaura în care picase.... i se vede capulŭ.... Oh! l'am cunoscutŭ eu.... Este totŭ acelașŭ....... Domnule sindicŭ, alérgă, trebue sĕ vii numai decâtŭ!...

Bĕtrânulŭ nu prea vrea sĕ creadă și nu vrea sĕ plece.

Murmura:

— Domnulŭ Schuch!... Ulric Tagmer!.... ce voescŭ cu mine strigoii aceștia?

Și îșĭ aducea aminte de amĕnuntele întîmplării și de alte împrejurărĭ carĭ nu se legau de felŭ.

— Trebue sĕ vĕḑŭ! ḑise elŭ în sfêrșitŭ. Sĕ m'așteptațĭ! Mĕ întorcŭ curêndŭ.

Dete la o parte pe slușnică fiindcă nu'lŭ lăsa sĕ plece, îșĭ luà pălăria de mătase, bastonulŭ cu măciulia de argintŭ și eșì.

Lumea se strînsese pîlcurĭ. Se striga unulŭ pe altulŭ și îșĭ spnnea întîmplarea.

— Mergĭ înaintea mea! ḑise sindiculŭ.

— Veḑĭ bine! că o sĕ mergŭ înaintea dtale, domnule! rĕspunse Tagmer.

Fața i se înveseli de unŭ zîmbetŭ.

Fără sĕ se uite la sindicŭ și fără sĕ rĕspundă întrebărilorŭ lumei Ulric plecà cu pasulŭ lui mare, sigurŭ și încetŭ ca altădată.

Martorii acestei întêmplărĭ se luară după dênșii și cu anevoe se țineau după aceștĭ doi bĕtrânĭ spătoșĭ dintre carĭ unŭ seculŭ îlŭ cocoșase pe unulŭ, pe când pe celălaltŭ îlu făcuse și mai drept și mai mândru încă.

Sindiculŭ deși obositŭ nu rĕsuflà decâtŭ în loculŭ unde'i arătà Tagmer cu unŭ gestŭ poruncitorŭ.

cu falâ la aceste legî, cu falâ ne provocâmŭ la libertatea ce le este dată naţionalităţilorŭ de-a agita. Şi astădî este încă în plină putere frasa sunătóre despre „maghiarisarea spiritului“ şi despre susţinerea naţionalităţii.

Cei mai mulţî dintre bărbaţii noştri de statŭ şî-au ridicatŭ deja cuvêntulŭ în cestiunea acésta, dér cei mai puţinî dintre ei au datŭ a înţelege, că s'ar fi ocupatŭ seriosŭ cu acéstă afacere, fiă în principiu, fiă în praxă. Incă şi acum se crede, că cestiunea naţionalităţilorŭ este o simplă mină a „streberilorŭ“ politicî, carî fără ostenélă potŭ sĕ-o esploateze pentru a câştiga renume, mandate orî distincţiunî ; acésta este o temă, despre care orî-cine póte sĕ vorbéscă fără a avé lipsă ca sĕ facă unŭ studiu asupra ei. Astfelŭ se nascŭ apoi nisce monstruosităţî ale politicei naţionale, cum este reuniunea de cultură slovacă din ţéra de susŭ şi protegiarea ei de către guvernŭ.

In întregŭ imperiulŭ maghiarŭ Slovacii suntŭ, proporţionalŭ, cei mai puţinŭ infectaţî de agitaţiunea anti-maghiară. Agitatorii rĕsarŭ numai din şirurile destrăbălate ale claselorŭ mai culte, în timpŭ ce poporulŭ este cu totulŭ indiferentŭ şi e multŭ mai necultŭ decâtŭ sĕ-şî mai bată capulŭ cu altceva afară de munca pentru a-şî câştiga pânea de tóte dilele. Prin urmare *faţă cu aceştia problema maghiarisării e uşor de deslegat*; mii de esemple atestă, că dintre tinerî cei mai însufleţiţî amicî ai statului maghiarŭ suntŭ aceia, carî şî-au primitŭ cultura în scolî unguresci bine conduse.

Şi chiarŭ faţă cu acestŭ poporŭ, care s'arŭ puté maghiarisa mai uşorŭ ca orî care altulŭ, guvernulŭ urmăresce o politică ca aceea, că „în limba slovacă, cu învĕţătorî slovacî, în cercurî slovace voiesce sĕ-i cultive în spiritŭ unguresců.“

In adevĕrŭ, este greu a nu isbucni în rîsete faţă cu unele ca acestea. De unde şi-au adunatŭ óre acei domnî cunoscinţele lorŭ politice? N'au învĕţatŭ ei nicî-odată istoriă şi n'au umblatŭ nicăirî afară de Budapesta? Ei nicî măcarŭ ideiă nu au despre ceea ce va sĕ însemne mişcarea naţionalităţilorŭ.

Unŭ singurŭ mijlocŭ esistă pentru resolvarea cestiunei naiionalităţilorŭ în modŭ favorabilŭ pentru noi : **perfecta maghiarisare**. Acésta au începutŭ s'o presêmţă în cele mai estinse cercurî. Numai colo susŭ, cei dela guvernŭ, ţinŭ încă cu tenacitate la procedura străbună şi cu mare patosŭ se provócă la trecut din care îşî scotŭ mucedele argumente pentru justificarea aserţiunilorŭ lorŭ.

Da, trecutulŭ !... Multe putemŭ învĕţa din trecutŭ, între altele putemŭ învĕţa, că unŭ statŭ, care se opune principiului dominantŭ alŭ timpului, negreşitŭ se nimicesce. Insĕ ce privesce cestiunea naţionalităţilorŭ, trecutulŭ nu ne dă în modŭ nemijlocitŭ lămurirî, pentru-că în trecutŭ n'a esistatŭ cestiunea naţionalităţilorŭ.

Odinióră toţî locuitorii Ungariei erau împărţiţî în privinţa politică în îndreptăţiţî şi neîndreptăţiţî. Ţĕranulŭ, orî a fostŭ maghiarŭ, orî valahŭ, orî slovacŭ, a purtatŭ de-o potrivă jugulŭ jobăgiei şi privilegiele nobililorŭ nu se deosibeau unele de altele, orî erau ei de nascere Maghiarî, orî Slovacî. Deosebirea de limbă nu era luată în considerare. Omulŭ sĕracŭ nu eşia în vecî afară din satulŭ lui, cei din classele civilisate însĕ asemenea nu se prea avêntau la vorbirea altorŭ limbî, *afară de limba latină*. Numai revoluţiunea francesă a datŭ nascere acelei mişcărî, din care a urmatŭ mişcarea naţionalităţilorŭ, deşi influenţa acesteia la noi s'a ivitŭ numai multŭ mai târdiu.

Dér causa pornirei acestei mişcărî a fostŭ totuşî *revoluţiunea*, pentru-că a| confirmatŭ principiulŭ egalităţii de dreptŭ, a deschisŭ pentru fiecare porţile şcólelorŭ şi lî-a datŭ câtorva cetăţenî din ţéră posibilitatea de a se înălţa, de a lua parte la esercitarea puterei statului. Acésta a causatŭ ridicarea culturei comune „egalitatea“ acestŭ paradoxŭ care însemnéză dreptulŭ fiecăruia la neegalitate, la înălţare, la distincţiune, a causatŭ aceea, ca cultura sĕ devină în cercurî din ce în ce mai marî unŭ dreptŭ şi o datorinţă, unŭ luxŭ şi necesitate totodată. Şi reslăţirea culturei în aceste cercurî mai marî, naturalŭ, că a nimicitŭ monopolulŭ ce odinióră îlŭ avea la noi *limba latină*, şi a făcutŭ, ca popórele singuratice sĕ înveţe în limba lorŭ, în acea limbă, pe care erau mai bine dedate a-o pronuncia, şi a făcutŭ sĕ încépă *a-şî cultiva totodată şi limba propriă*. In prima liniă deosebirea de limbă, în a doua liniă tradiţiunile, raporturile specifice, au deşteptatŭ în singuraticile popóre în mĕsură totŭ mai intensivă consciinţa, că ele se deosibescŭ de celelalte suntŭ egale între sine, constitue unŭ întregŭ, o persónă.

Cerculŭ activităţii individuale este prea îngustŭ în politică, pentru-că vieţei popórelorŭ nu i se póte da altă direcţiune, decum este direcţiunea ce i s'a dat de natură. Politiculŭ n'are alta de făcutŭ, decâtŭ sĕ veghieze: care este spiritulŭ timpului, care este consecinţa istoriei şi ca sĕ ia disposiţiile necesare pentru ca acestŭ spiritŭ în statulŭ sĕu sĕ triumfeze şi consecinţele istorice sĕ se validiteze, însĕ aşa ca sĕ se feréscă câtŭ se póte mai multŭ de a înspăimênta pe locuitorî.

Dér ai noştri bărbaţî de statŭ voiescŭ sĕ schimbe aceea, ce nu este de a se schimba *ajută sĕ se crescă daco-romaniştî şi panslaviştî pe cheltuiala statului* şi în alŭ 21-lea anŭ alŭ independenţei nóstre trebue sĕ ajungemŭ la trista convingere că *agitaţiunea naţionalităţilorŭ s'a întăritŭ că deşi icî colo maghiarisarea înaintézá bine*, dér dintre cei indiferenţî au trecutŭ în masse numeróse din rêndurile maghiarimei în căstrele acelora, ce suntŭ duşmanii declaraţî ai statului maghiarŭ.

„Pesti Naplo“ discută mai departe în specialŭ afacerea maghiarisărei Slovacilorŭ. Acéstă parte a articolului fóiei pestane o vomŭ reproduce în numĕrulŭ de mâne.

Conflictulŭ între primatele Simor şi ministrulŭ Trefort.

Unŭ conflictŭ nou s'a iscatŭ dilele acestea între ministrulŭ de culte şi instrucţiă publică, Trefort, şi Primatele Simor. După unŭ raportŭ alŭ diarului „Pesti Hirlap“ din Strigoniu se relatéză următórele:

Din ordinulŭ ministeriului se presentă inspectorulŭ scolarŭ din Strigoniu, Rudolf Bartal, ca comisarŭ guvernialŭ la esamenele finale dela preparandia din Sâmbăta mare. La conferinţa prealabilă a corpului profesoralŭ i se făcu comisarului guvernialŭ împărtăşirea surprindĕtóre, că dênsulŭ n'are ce căuta la aceste esamene, deórece institutulŭ nu este institutŭ de statŭ, ci institutulŭ archiepiscopescŭ şi prin urmare aci nu i se póte permite a-şî esercita funcţiunea sa oficială. Comisarulŭ declară, că dênsulŭ a venitŭ la ordinulŭ directŭ alŭ ministrului şi prin urmare nu póte permite, ca misiunea lui sĕ fiă ignorată. La acésta ambele părţî cerură instrucţiunî dela organele superióre, şi până la sosirea instrucţiunilorŭ necesare se suspendă esamenulŭ. Ministrulŭ de culte telegrafă categoricŭ, că comisarulŭ guvernului nu are numai dreptulŭ de a asista la esamene şi a influinţa asupra lorŭ, ci este chiarŭ îndatoratŭ sĕ pună întrebărî candidaţilorŭ, sĕ ia parte la facerea clasificaţiuni lorŭ şi sĕ subscrie atestatele. Durectorulŭ institutului primì însĕ dela oficiulŭ archiepiscopescŭ o instrucţiă telegrafică, în care se dice ca Direcţiunea sĕ nu permită nimenui a avé vre-o influinţă asupra esamenelorŭ şi sĕ le facă şi conducă astfelŭ, ca şi cum n'ar fi de locŭ presentŭ comisarulŭ guvernialŭ. In acéstă dilemă inspectorulŭ scolarŭ se ţinù strictŭ de instrucţia ministerială şi luà parte la esamene într'unŭ modŭ demonstrativŭ. Sĕ pare însĕ că afacerea nu se va termina numai cu acésta.“

„Neue Freie Presse“, care după cum scimŭ îşî primesce informaţiunile şi inspiraţiunile sale dela guvernulŭ unguresců în cestiunile unguresci, dă acestui conflictŭ versiunea următóre:

„Tendinţa în procedura cardinalului Simor este destulŭ de clară, judecândŭ după tóte câte s'au vĕdutŭ din faptele acestui prelatŭ bisericescŭ în anii din urmă. Esercitarea dreptului de inspecţiune supremă din partea statului asupra institutelorŭ de cultură confesionale din patriă, încă n'a adusŭ în nicî o diecesă vre-o frecare, şi numai Primatele Simor caută cérta cu luminarea şi nu pentru întâia-dată caută elŭ cu stăruinţă a mobilisa în Ungaria biserica militantă, a provoca conflicte. Incă ne este próspĕtŭ în memoriă, că Primatele Simor în anulŭ trecutŭ a datŭ prilegiu Papei sĕ aducă pe tapetŭ cestiunea, décă regele apostolicŭ alŭ Ungariei are séu nu dreptulŭ de a disloca pe episcopî şi a-i transpune în episcopate mai bine dotate, şi nu mai puţinŭ viu ne este în memoriă rolulŭ, ce l'a jucatŭ cardinalulŭ Simor la alegerile dietale din anulŭ trecutŭ. Va fi acum ceva preste unŭ anŭ de când ministrul Trefort s'a vĕdut silit sĕ învinovăţéscă într'o circulară către alegĕtorii sĕi pe Primatele, că a influinţatŭ şi suferitŭ sĕ se facă alegerile în contra statului, că clerulŭ sĕu sprijinesce pe antisemiţî. Domnulŭ Trefort s'a esprimatŭ atuncî în modŭ fórte blândŭ. Este sciutŭ că Primatele a trimisŭ în comunele din Ungaria de susŭ capelanî agitatorî, carî până nu de multŭ erau în Ungaria o apariţiune necunoscută şi că acesta nu află nicî o vină décă ei desvoltă o activitate agitătóre în acelaşŭ timpŭ în favórea panslavismului. Chiar propaganda panslavistică, care se face într'o parte a archidiecesei Strigoniului de tinerii clericî, precum şi de învĕţătorii, carî şî-au primitŭ instrucţiunea lorŭ în seminariulŭ archiepiscopescŭ, îi impune guvernului cu deosebire datoria de a insista cu atâtŭ mai tare asupra esercitării dreptului de supremă inspecţiune şi acesta este şi unulŭ din punctele de vedere esenţiale sulevatŭ de „Pester Lloyd“ la discuţiunea acestei cestiunî.“

„Diarulŭ „Vaterland“ naturalŭ ia cu unŭ zelŭ nespusŭ partea Primatelui, renitenţa bisericéscă în contra puterii statului este fără îndoiélă terenulŭ cultivatŭ cu predilecţiune de fóia junkerilorŭ şi cu atâtŭ mai multŭ cu câtŭ acéstă renitenţă purcede dela unŭ amicŭ alŭ contelui din concordatŭ. Insĕ „Vaterland“ merge şi mai departe şi chiar până acolo încâtŭ acusă pe guvernulŭ unguresců, că a turburatŭ pacea şi: ţî-ai găsitŭ beleaua: Primatele este câtŭ se póte de indulgentŭ faţă cu uneltirile panslavistice şi tocmai din acéstă causă a venitŭ inspectorulŭ scolarŭ.“ — Acésta ne face sĕ privimŭ fórte profundŭ şi arată conexulŭ ce-'lŭ are între-

---

In mijloculŭ văgaşelorŭ pe unde se scurgea o apă albiciósă şi noroiu se vedea unŭ capŭ de omŭ înverzitŭ odihnindu-se pe unŭ bolovanŭ de ghiaţă.

Frigulŭ oprise descompunerea, păstrase formele, tinereţea chiar; şi pe pele se vedeau încă favorite blonde.

Ulric Tagmer puse mâna p'unŭ tîrnacopŭ. Sparse ghiaţa dimprejurŭ.

Corpulŭ întregŭ ieşi de sub ghiaţă, lungitŭ ca în coşciugŭ.

Pe urmă:

— Domnule sindicŭ, îi dise elŭ cu glasŭ tare, caută chiar dta în buzunarele mortului.

Fostulŭ sindicŭ se supuse.

Tótă lumea vĕdu pe bĕtrânu cum se silea sĕ deschidă buzunarele îngheţate şi cum scóse pe rêndŭ o legătură de chei, unŭ pumnŭ de banî mĕrunţî, o pungă plină cu aurŭ şi unŭ ceasornicŭ cu niţialele R. S. carî stabileau necontestabilă identitate a cadavrului cu Rudolf Schuchmann.

Atuncî Ulric Tagmer se ridică în susŭ, dreptŭ ca unŭ bradŭ, şi apostrofândŭ pe sindicŭ, care lăsà capu în josŭ sub povara acestorŭ vorbe:

— Mai credî şi acum, că sunt unŭ hoţŭ? Ai avea inimă ca sĕ susţii în faţa lumii acesteia că eu l'am omorîtŭ pentru ca sĕ'lŭ jăfuescŭ?....

Fostulŭ sindicŭ ar fi cădutŭ josŭ décă n'ar fi săritŭ doi ómenî ca sĕ'lŭ sprijinéscă.

In sfîrşitŭ, abia ţiindu-se pe picióre bĕtrânulŭ se întórse spre publicŭ:

— Nenorocite Tagmer! dise elŭ..... Vai! prietinii mei, eu gândeamŭ că 'mî împlinisemŭ cariera fără ca sĕ meritŭ imputărî. Erî chiar eram gata sĕ morŭ cu consciinţa curată şi liberă de orîce mustrare. Acum mî-am perdutŭ odihna puţinelorŭ dile câte am sĕ mai trăiescŭ..... Vremea nu mai este a nóstră, Ulric; şi eu te rogŭ aicî chiar, în genunchî, în faţa acestorŭ móşte trimise de Dumnedeu, ca sĕ-mî ierţî nedreptatea... Imî dai voe sĕ te îmbrăţişezŭ?

— Oh! domnule sindicŭ! dise Tagmer aruncându-se pe pieptulŭ bĕtrânului.

Şi prin stângăcia nenorocitului, sdrenţele lui atinseră şi mânjiră unŭ gulerŭ frumosŭ pusŭ chiar în diua aceea.

Magistratulŭ dise:

— Hei! Dér cum nu te-ai apĕratŭ tu mai bine? Omulŭ când este învinovăţitŭ se desbate.... se indignéză... caută sĕ aducă probe, ce dracu!

— Ce vréi? rĕspunse Ulric Tagmer. Am fostŭ totdéuna pré sfiosŭ din pricina asta mî-a mersŭ mai totdéuna rĕu, domnule sindicŭ, câtŭ am trăitŭ!

Borsecŭ, 1 Iulie.

O sĕrbătóre populară în Serbia.

Slava.

(Urmare.)

Celebraţiunea *Slavei*, în care se reflecta d'odată şi credinţa în supranaturalŭ şi veneraţiunea fenomenelorŭ naturei — trăsurî caracteristice pentru rassa slavă — a găsitŭ numeroşî scriitorî ca s'o descrie,

Spiritele cele mai positive s'au inspiratŭ de farmeculŭ naturalŭ alŭ unui obiceiu naţionalŭ şi au scosŭ tablourî pline de viéţă.

Avemŭ înaintea ochilorŭ descrierea unei *Slave* de d-nulŭ G. Militchevitz, etnografŭ sêrbŭ bine cunoscutŭ.

Autorulŭ ne întroduce într'o casă „ospitalieră şi care iubea fórte multŭ sĕrbătorile“. După urmarea unorŭ ceremonii sĕvêrşite împrejurulŭ mesei amphitrionulŭ luându-şî loculŭ sĕu de onóre, apucă paharulŭ în mână şi dice:

— Fraţilorŭ, poftiţî şi vĕ luaţî paharele.

— Norocŭ! rĕspunseră toţî óspeţii.

— Sĕ bemŭ fiăcare câte unŭ paharŭ de vinŭ pentru sĕrbătórea de adî, şi pentru credinţă. Sfântulŭ patronŭ s'ajute la toţî carî îi sfinţescŭ diua şi sĕ fiă preste totŭ loculŭ unde se bucură lumea pentru onórea şi mărirea lui. Căcî acolo, unde va fi ajutorulŭ lui, vorŭ fi şi fructe şi recolte bune, viéţă şi sănĕtate, unire şi dreptate.

După acestŭ toastŭ amphitrionulŭ ridică unŭ altulŭ pentru bĕtrânulŭ Arsene, care şedea lângă preşedintele mesei. Şi pe când paharele se umpleau de vinŭ în onórea sĕrbătórei şi a credinţei, toţî óspeţii cântau doi câte doi:

„Dumnedeu s'ajute,
„Dumnedeu s'ajute,
„Sântulŭ patronŭ într'ajutorŭ,
„Şi chiar Dumnedeulŭ stăpânitorŭ,
„Şi chiar Dumnedeulŭ stăpânitorŭ.“

Şi după acestŭ cupletŭ cântatŭ de bărbaţî, femeile repetau dela masa lorŭ, ca unŭ refrenŭ:

„Sântulŭ patronŭ într'ajutorŭ,
„Şi chiar Dumnedeulŭ stăpânitorŭ,
„Şi chiar Dumnedeulŭ stăpânitorŭ.“

După încetarea cântecului, amphitrionulŭ umple unŭ paharŭ cu vinŭ pe care-lŭ pune înaintea preşedintelui mesei. Acesta ia atuncî înaintea lui plăcinta şi unŭ cuţitŭ, apoi adresându-se la învitaţî dice:

gulŭ-curentŭ politicŭ din Austria cu aparițiunile din Ungaria. Numai atuncĭ putemŭ înțelege coniventa Primatelui Ungariei față cu Panslavismulŭ décă ne gândimŭ că adĭ tóte episcopatele austriace suntŭ aliații slavismului și desmierdă slavismulŭ, numai ca sĕ-șĭ întărescă puterea. Curente de natura acésta nu respectă nicĭ o graniță geografică și prin urmare e numai naturalŭ că în Ungaria sĕ îngrămădescŭ conflictele de când în reședința primatelui din Strigoniu consciința de sine a capului bisericei a devenitŭ măĭ tare decâtŭ consciința datoriilorŭ ce trebue sĕ le îndeplinéscă cetățénulŭ maghiarŭ față cu statulŭ chiar și atuncĭ, când este îmbrăcatŭ în haină de purpură.“

SCIRILE DILEI.

Cetimŭ în „Fóia bis. și scol.“ din Blașiu: „In 24 Iulie a. c. Escelența Sa Prea-sânțitulŭ Metropolitŭ *Dr. Ioanŭ Vancea* a instalatŭ în biserica catedrală din locŭ pe canonicii metropolitanĭ promovațĭ Ioanŭ M. *Moldovanŭ*, Dr. Ioanŭ *Rațŭ* și Alexandru *Micu*, și pe *noii canonicĭ*: *Simeonŭ Popŭ Mateiu* și *Iosifŭ Hossu*.

***

„Monitorulŭ“ oficialŭ din Bucurescĭ scrie, că *Regele României* în călĕtoria sa spre Graefenberg, pe lângă tóte că a păstratŭ celŭ mai strictŭ încognito, *a fostŭ viu aclamatŭ de unŭ numerosŭ publicŭ* în totŭ percursulŭ drumului dela Oderberg până la Graefenberg. Mai vîrtosŭ la fruntaria prusiană Maiestatea s'a a fostŭ primitŭ cu mare entusiasmŭ.

***

Diarulŭ englesescŭ „Truth“ spune, că M. S. *Regina României* ar fi scrisŭ o poemă asupra vieței și a morții împĕratului Fridericŭ III și că ar fi trimisŭ câte o copiă de pe dênsa reginei Angliei și vĕduvei defunctului împĕratŭ. Poema nu va fi dată publicităței, căcĭ ar fi conținêndŭ alusiunĭ personale și politice.

***

„*Opiniunea*“ anunță, că tînĕrulŭ *G. Vasilescu* din Craiova, care studiază de doi anĭ sculptura în Italia, a dobânditŭ anulŭ acesta *premiulŭ întâiu* (diplomă de onóre) la concursulŭ ținutŭ de academia regală din Veneția, la care au luatŭ parte 37 de concurențĭ. Acestŭ bravŭ cetățénŭ românŭ este elevul artiștilorŭ Ferrari și Dalzotto.

***

In Blașŭ s'a începutŭ edificarea unei noue *școlĭ românescĭ de gimnastică*.

***

La congresulŭ de *oftalmologiă* ce se ține anulŭ acesta în Heidelbergŭ, România va fi representată de d. *Dr. Crăiniceanu*.

***

Dlŭ Dr. *Iosifŭ de Greissing*, fostŭ fisicŭ alŭ orașului Brașovŭ, șĭ-a serbatŭ Miercurĭ în 1 Augustŭ a. c. a nouădecea onomastică. Cu asta ocasiune rudeniile și amicii i-au adusŭ sincerile lorŭ felicitărĭ. Și colegiulŭ de doctorĭ de aicĭ a luatŭ parte la prândulŭ datŭ de bĕtrânulŭ doctorŭ. Fisiculŭ orașului, D-rul Fabritius, în numele tuturorŭ șĭ-a esprimatŭ deosebita stimă și recunoșcință pentru multele merite ale bĕtrânului iubilantŭ.

***

Cu începutulŭ anului școlarŭ 1888(9) suntŭ a se conferi din fondurile archidiecesane din Sibiiu: Unŭ stipendiu de 60 fl. din fundațiunea *Francisc-Iosefină* pentru unŭ studentŭ la școlele medii, și două stipendiĭ câte de 60 fl. din fundațiunea *Cologea* pentru studenții de orĭ-ce categoriă. Aspiranții la aceste stipendii au sĕ-șĭ aștérnă suplicele la consistoriulŭ archidiecesanŭ din Sibiiu până la 19/31 Augustŭ a. c.

***

La 25 Iulie s'a deschisŭ la facultatea de medicină din Parisŭ *congresulŭ doctorilorŭ și a veterinarilorŭ*, avêndŭ de obiectŭ studiulŭ scienţificŭ alŭ *tuberculosei* la omŭ și la celelalte animale. Din tóte unghiurile Franciei și chiar din străinătate unŭ numĕrŭ mare de savanțĭ s'au hotărîtŭ a lua parte la discuțiunile congresului. România este representată la acestŭ congresŭ prin d-nii *Calenderu, Babeșŭ, Asache* și alțĭ doi doctorĭ din Iașĭ. Discusiunile vorŭ fi, de sigurŭ, fórte interesante, căcĭ e vorba de tuberculosa, care ea singură seceră atâtŭ, câtŭ face la unŭ locŭ colera, vĕrsatulŭ, tifusulŭ, crupululŭ și anghina. Numai în Parisŭ, ea ucide mai bine de dece mii de persóne pe anŭ, mai toțĭ copii tinerĭ, speranța și flórea națiunei.

***

In *convictulŭ gr. cat. din Maramureșŭ* s'au întreținutŭ gratisŭ în anulŭ trecutŭ 14 tinerĭ românĭ gr. cat., ér în anulŭ școlasticŭ viitorŭ se vorŭ întreține gratisŭ 20 tinerĭ și se vorŭ primi încă alțĭ 20 pentru plată.

***

Regele și Regina Italiei vorŭ face în curêndŭ o călĕtoriă în Italia de mijlocŭ, prin Romagna. La Ravenna, comitetulŭ Dómnelorŭ carĭ vorŭ primi pe suveranĭ au alesŭ de președinte pe principesele *Constanța Ghica Rasponi* și *Pulcheria Rasponi*. Sĕ scie, că aceste doue dómne suntŭ fetele spătarului Costache Ghica și că au luatŭ în căsĕtoriă amêndouĕ doi frațĭ din familia Rasponi, aliată cu Bonaparții Italiei și Franciei.

***

„Românulŭ“ scrie: „Vr'o câțĭ-va din marii *neguștorĭ de vinurĭ din Bucureșcĭ și Drăgășanĭ* au primitŭ érășĭ propunerĭ din partea neguștorilorŭ de vinurĭ din *Bordeaux* și *Cognac*, pentru ca vinurile române sĕ fiă exportate în Francia.“

***

In 29 Iulie n. s'a începutŭ în *Münchenŭ* serbarea *Centenarului dela nascerea regelui Ludovicŭ I.*, unulŭ din cei mai însemnațĭ Domnitorĭ atâtŭ în ceea ce privesce activitatea lui pe terenulŭ literarŭ și artisticŭ, câtŭ și ca regentŭ. Acéstă serbare se pare a fi fostŭ una dintre cele mai splendide, după cum raportéză corespondențele relative. Mulțime mare de ómenĭ din țéră și cam la 107,000 de streinĭ sosiră în Münchenŭ. Ambasadorulŭ Greciei din Berlinŭ Angelos Blachos a fostŭ însărcinatŭ sĕ representeze pe Grecia la festivitate, ér din Atena s'au trimesŭ la München primarulŭ orașului Philimon și consiliarii comunalĭ Kalliphronas și Phillas, carĭ depuseră coróna pe sarcofagele lui Otto de Grecia și Ludovicŭ I. Lunĭ s'a serbatŭ și Te-Deum în Biserica grecéscă. Prin acésta s'au restabilitŭ relațiunile diplomaticeĭ între Bavaria și Grecia întrerupte dela anulŭ 1862.

Concertŭ.

Vomŭ avea plăcerea în curêndŭ a audi o tênĕră artistă română, *Irena de Vladaia*, care a cântatŭ cu mare succesŭ în Francia și Italia. Acéstă artistă a fostŭ angajată la Opera Comică din Parisŭ înainte de a arde. Cu ocasiunea concertului ce'lŭ va da în Sinaia va trece și la Brașovŭ unde asemenea va concerta Marța viitóre.

Intêmplărĭ diferite.

Căḑutŭ în prăpastiă. Din Slănicŭ (județulŭ Prahova, în România) i se scrie „Democrației“, că unŭ domnŭ profesorŭ, care plecase în escursiune călare la mănăstirea Cheia, însĕrândŭ pe drumŭ, descălecase și mergea cu calulŭ de dârlogĭ. Neobservândŭ drumulŭ, acestŭ domnŭ a căḑutŭ într'o prăpastiă fórte adêncă, ér calulŭ a rĕmasŭ pe malŭ. Până a doua di de diminéță a rĕmasŭ în acea prăpastiă, fără a i-se întêmpla nimica, decâtŭ micĭ contusiunĭ. Nisce amicĭ ai sĕi, carĭ l'au urmăritŭ, l'au găsitŭ a doua di și cu ajutorulŭ unoru frânghii l'au scosŭ nevătĕmatŭ.

Unŭ falsificatorŭ de piperŭ. „Posta“ din Galațĭ (România) spune, că autoritatea comunală de acolo a descoperitŭ unŭ neguțătorŭ fabricândŭ piperŭ falsŭ. In podulŭ prăvăliei acelui neguțătorŭ s'a găsitŭ însășĭ mașina cu care se fabrica piperulŭ falsŭ, câtŭ și mai mulțĭ sacĭ plinĭ cu asemenea piperŭ. Când s'a făcutŭ cercetarea și descoperirea, mașina a fostŭ găsită funcționândŭ. Mostre din toțĭ sacii plinĭ cu acestŭ produsŭ falsificatŭ se vorŭ supune unei analise himice în scopŭ de a se constata elementele din carĭ se prepară piperulŭ, câtŭ și décă era orĭ nu vătĕmătorŭ sănătății cumpĕrătorilorŭ.

Furtună. Din Lăpușulŭ unguresců ni-se scrie cu data 30 Iulie: „Sâmbătă séră s'a iscatŭ în ținutulŭ nostru o furtună grozavă, plóiă cu vêntŭ, ba pe unele locurĭ a căḑutŭ și ghiață. Vêntulŭ a oborîtŭ totŭ la pămêntŭ, și tóte vâlcelele au esundatŭ, ér ghiața pe unde a ajunsŭ a causatŭ pagube marĭ. In Plopișŭ, Berința și Preluca fostŭ trăsnită câte o casă și alte edificii de ale unorŭ Românĭ. Pe la noi va fi în éstŭ anŭ fênŭ fórte puținŭ, malaiu și alte bucate încă puține“.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 24 Iulie st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.70	Vênd.	8.74
Argintŭ românescŭ .	„	8.68	„	8.70
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.88	„	9.92
Lire turcescĭ . . .	„	11.20	„	11.24
Imperialĭ	„	10.20	„	10.24
Galbinĭ	„	5.88	„	5.91
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	117.—	„	118.
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 1 Augustŭ st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	101.45
Renta de hârtiă 5%	90.80
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	151.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	98.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	115.—
Bonurĭ rurale ungare	105.—
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.80
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.80
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.80
Bonurĭ rurale transilvane	104.40
Mărcĭ 100 împ. germane	60.37
Londra 10 Livres sterlinge	123.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	130.80
Renta de hârtiă austriacă	81.15
Renta de argintŭ austriacă	82.20
Renta de aurŭ austriacă	111.—
Losurĭ din 1860	139.10
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	867.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungur. .	307.50
Acțiunile băncei de creditŭ austr . .	312.40
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	124.90
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	100.50
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.83
Napoleon-d'orĭ	9.82

Bursa de Bucurescĭ.

Cotă oficială dela 19 Iulie st. v. 1888.

	Cump.	vênd.
Renta română 5%	91—	92.—
Renta rom. amort. 5% . . .	92.½	93.—
Renta convert. 6%	90.—	90.½
Impr. oraș. Buc. 10 fr. . . .	37.—	42. —
Credit fonc. rural 7% . . .	106.¾	107.½
„ „ „ 5% . . .	92.¼	92.¾
„ „ urban 7%	105.½	106.—
„ „ „ 6%	98.½	99.½
„ „ „ 5%	88.—	88.¾
Banca naț. a Rom. 500 Lei. .	945.—	960.—
Ac. de asig. Dacia-Rom. . . .	220.—	22[illegible]

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

— Ertați și îngăduițĭ! Sĕ tăiămŭ acéstă plăcintă pentru Dumnedeu și sântulŭ Toma.

— Pentru Dumnedeu și pentru Isusŭ Christosŭ! replicară comeșenii.

Președintele mesei face atuncĭ semnulŭ crucei și începe a tăia plăcinta dicêndŭ încă:

Pentru mărirea și onórea sântului Toma!

Dér deodată elŭ opresce cuțitulŭ în mijloculŭ plăcintei strigândŭ:

— Stăpâne alŭ casei, trebue sĕ dăruesci ceva, căcĭ unŭ bușteanŭ a opritŭ plugulŭ.

— Dau o vadră de vinŭ și unŭ porcŭ friptŭ, rĕspunde amphitrionulŭ surêdêndŭ.

Și președintele încrucișândŭ cuțitulŭ taiă plăcinta în patru bucățĭ, fără sĕ le despărțéscă, în urmă le stropeșce cu vinŭ dicêndŭ:

— In numele Tatălui, aminŭ! In numele Fiului, aminŭ! In numele sântului Spiritŭ, aminŭ!

Și varsă în paharŭ cele câteva picăturĭ de vinŭ, carĭ rĕmăsese pe coja plăcintei.

— In acestŭ momentŭ Ioachimŭ, stăpânulŭ casei, s'apropiă de președinte.

Apoi amêndoi țină plăcinta cu amêndouĕ mânile; ér óspeții apucă numai cu câte una. După acea toțĭ începŭ sĕ învêrtéscă plăcinta în aceeașĭ direcțiă, încătrău s'aruncă sĕmênța pe câmpŭ, și dicŭ:

— Dómne, scapă-ne! Dómne, scapă-ne! Dómne scapă-ne! Ei întorcŭ plăcinta încă odată pe mânile lorŭ dicêndŭ de trei orĭ una după alta:

— Dómne, dă sporŭ casei acesteia și stăpânului ei!

Óspeții retrăgêndu-șĭ mânile de pe plăcintă, președintele și amphitrionulŭ o taiă în două, punŭ bucățile una peste alta, le sĕrută; apoi sĕ îmbrățișéză dicêndŭ:

— Isusŭ Christosŭ sĕ fie cu noi.

După acésta fiecare din ei taiă jumĕtatea sa de plăcintă în două părțĭ, cu mâna stângă, dér formândŭ cruce cu cele două brațe ale sale, și pune unulŭ din cuartuirile sale pe masă. Președintele pune în urmă cu mâna sa dréptă unŭ altŭ cuartŭ pe etageră (poliță).

In intervalulŭ, stăpâna casei adusese amphitrionului o sită, în care acesta puse cu mâna dréptă cuartulŭ de plăcintă, care i rĕmăsese, pentru ca (după superstițiile populare) anulŭ sĕ fiă prosperŭ. Apoi scóte din buzunarŭ o monedă vechiă pe care o aruncă asemenea în sită, superstiția pretinde, că și acésta aduce prosperitate.

***

Este evidentŭ, că unŭ obiceiu așa de pitorescŭ a trebuitŭ sĕ împingă spiritulŭ celŭ visătorŭ alŭ Slavilorŭ ca sĕ iubéscă legendele de-o poesiă plăcută, particulară Slavilorŭ de sudŭ. Ele au fostŭ create de poporŭ, și numai în urmă au fostŭ puse în versurĭ.

Una din poveștile cele mai populare represintă pe împĕratulŭ sêrbŭ Ștefanŭ, celebrândŭ sĕrbătórea patrimonială. După obiceiu, elŭ voi singurŭ sĕ tórne vinulŭ óspeților sĕi și în totŭ timpulŭ câtŭ a statŭ împĕratulŭ în piciore, sântulŭ archanghelŭ ședea pe umĕrulŭ sĕu dreptŭ și cu aripa sa 'i netedea obrazulŭ.

Dér curtesanii sciură sĕ persvadeze pe împĕratulŭ dicêndu-i, că nu e de datoria lui sĕ servéscă pe supușĭ, și-lŭ hotărîră sĕ ia locŭ la masă împreună cu ei.

Cum s'a aședatŭ împĕratulŭ, archanghelulŭ s'a supĕratŭ și sbură din palatulŭ împĕrătescŭ după ce a lovitŭ pe suveranŭ cu aripa sa.

Printre toțĭ óspeții unŭ bĕtrânŭ călugărŭ singurŭ fusese martorŭ la acéstŭ faptŭ minunatŭ și începu sĕ plângă.

Intrebatŭ fiindŭ despre causa lacrimilorŭ sale, bĕtrânulŭ călugărŭ povesti ce vĕduse. Indată împĕratulŭ se ridică dela masă și porunci sĕ se scóle óspeții sĕi. Toțĭ intonară rugăciunĭ marĭ, începură posturĭ lungĭ și atâta rugară și pe Dumnedeu și pe sântulŭ Archanghel, încâtŭ celŭ din urmă „cu mare greu“ a avutŭ în fine milă de ei;

„Și elŭ ertă pe Stefanŭ pentru pĕca-
[tele sale,
„Cu tóte că împĕratulŭ s'aședase la
[masă
„Inainte d'a ridica unŭ toastŭ pentru
[patronulŭ sĕu;
„Inainte d'a îngenunchia în onórea sa.“

(*După „Revue Bleu“*).

Novakovitch,
ministrulŭ Serbiei la Constantinopole.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria **I. Gross**, în librăria **Nicolae Ciurcu** şi **Albrecht & Zillich.**

Nru 6441 1888.
vic.-com.

PUBLICAŢIUNE.

Inaltulŭ ministeriu reg. ung. pentru lucrările publice şi comunicaţiune, cu ordinulŭ dtto 23 Iuniu Nr. 19,794, a binevoitŭ a încuviinţa edificarea podului pe drumulŭ strategicŭ „Şierpenĭ-Branŭ“ peste fluviulŭ aşa numitŭ „Bârsa“ cu suma de 7525 fl. 18 cr. v. a. ceia ce comisiunea administrativă în şedinţa sa din 14 Iuliu a. c. sub Nru 497 a şi decis'o.

Pentru efeptuirea acestei edificărĭ se determină licitaţiune cu oferte închise pe diua de 16 Augustŭ a. c. la 10 ore a. m. în cancelaria vice-comitelui comitatensŭ.

Doritorii de a licita suntŭ provocaţĭ de a'şĭ înainta ofertele lorŭ compuse conformŭ calculului de spese şi a condiţiunilorŭ specificate provĕdute cu unŭ vadiu de 5% după suma susŭ menţionată în diua ficsată pănă la 10 óre a. m. cu atâtŭ mai vêrtosŭ, deórece ofertele întârdiate nu se vorŭ mai lua în considerare.

Atâtŭ calcululŭ de spese câtŭ şi condiţiunile specificate se potŭ vedé în decursulŭ órelorŭ oficióse la oficiulŭ de edile reg. ung. din locŭ.

Făgăraşŭ, în 26 Iuliu 1888.

Daniel de Gramoiu,
vice-comite.

109,3—2

Tipografia A. MUREŞIANU Braşovŭ.